

Årsrapport

Kultur- och fritidsnämnden
2022

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle	4
3 Verksamhet	5
3.1 Bästa barnkommun och Bästa företagskommun	5
3.2 Uppföljning av grunduppdrag	5
3.3 Återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige	6
4 Måluppföljning	7
4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	7
4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen	9
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning	9
5 Agenda 2030	10
6 Uppföljning av internkontroll	11
6.1 Årets internkontrollarbete	11
6.2 Uppföljning av internkontrollplanen	11
7 Personal	13
8 Ekonomi	14
8.1 Driftredovisning	14
8.2 Investeringsredovisning	16
9 Annan uppföljning	17
9.1 Övrig uppföljning	17
10 Följetal	18
10.1 Följetal verksamhet	18
10.2 Följetal personal	21
11 Budgetunderlag	22
11.1 Utmaningar och slutsatser utifrån årsrapporten	22
11.2 Omvärld	24
11.3 Ekonomi	24
11.4 Personal- och kompetensförsörjning	25
11.5 Taxor och avgifter	25

Bilagor

Bilaga 1: Förslag till taxor och avgifter 2024

1 Sammanfattning

Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Restriktioner från coronapandemin släpptes under 2022, vilket har inneburit en återgång till ordinarie verksamhet.

Under året gjordes en omfattande omgörning på Kinna bibliotek för att öka tillgängligheten och för att kunna erbjuda invånarna en bättre och mer användarvänlig mötesplats.

Under hösten gjorde Skolverket en ny tolkning av skollagen vilket innebär att det nu återigen är möjligt att erbjuda kulturskoleundervisning på skoltid.

Ekonomi

Kultur- och fritidsnämnden redovisar en positiv avvikelse om 0,1 mnkr, eller ca 0,1 %, för 2022. Även om nämndens totala nettokostnader följde budget innebär utfallet en del avvikelser mellan kostnadsslag och huvudverksamheter.

Samhällsutmaningar (måluppföljning)

Utfall för 2022 samt resultat från Luppundersökning (2021) och enkätstudien Ung livsstil (2022) påvisar ett antal utmaningar kopplade till Agenda 2030, de kommunövergripande målen, fullföljda studier, samt nämndens inriktningar och mål. Utmaningarna finns främst inom jämlikhetsområdet.

Barn och ungdomar med lägre socioekonomisk bakgrund, boende i hyreshus, boende i vissa delar av kommunen, flickor med utländsk bakgrund, samt elever i särskola, deltar i mindre utsträckning i det offentligt subventionerade fritidsutbudet och är mindre fysiskt aktiva.

Mark har en generell utmaning i en mycket låg andel ungdomar som läser på fritiden. Det offentligt subventionerade kulturlivet har fortsatt svårt att locka bredare grupper i samhället.

Resurser och förutsättningar

I jämförelse med övriga kommuner i Sverige satsar Marks kommun förhållandevis lite resurser på kultur- och fritidsområdet.

De generella uppräkningsarna på 1 % per år brukar vara lägre än de förväntade kostnadsökningarna och innebär liksom tidigare år ett krav på verksamheterna att effektivisera.

Budgeten innebär att anpassningar behöver göras med drygt 0,4 mnkr per år från och med 2024. Det finns en betydande ekonomisk osäkerhet i planeringen inför budgetår 2023 och 2024, till följd av omvärldsläge samt återöppnande av badhus.

Åtgärder

För ökad jämlikhet behöver nämnden göra ytterligare prioriteringar av de grupper och områden där utmaningarna är störst, vilket blir än mer aktuellt i tider av minskat ekonomiskt utrymme.

Ett ytterligare sätt att hantera utmaningen skulle kunna vara att de olika orterna profileras inom något område.

Minskningen av det relativa budgetutrymmet innebär också att digitala lösningar kan behöva ersätta personlig service.

2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Borttagna restriktioner

Restriktioner från coronapandemin släpptes under 2022, vilket har inneburit en återgång till ordinarie verksamhet, med exempelvis genomförande av *Mingla i Mark* samt *Sommarfredag*.

Bästa barnkommun

Nämnden har genomfört, eller varit delaktig i, de flesta av satsningarna inom *Bästa barnkommun* under året. Bland annat har Marks kommuns första enkätstudie inom forskningsprojektet *Ung livsstil* genomförts under våren, med en presentation av resultatet för förvaltning och nämnd i november. Uppföljningen av resultatet av studien fortsätter med övriga delar av kommunkoncernen under 2023.

Bästa barnkommun-medlen har möjliggjort en rad satsningar i form av lovaktiviteter, skolföreläsningar, kultur och hälsa-satsningar samt lässtimulerande bokgåvor med mera.

Kaskad

Under december påbörjades besiktningar av det tillbyggda och renoverade badhuset. Projektet ser ut att till stor del följa budget och tidplan, siktet är inställt på att kunna inviga Kaskad efter sportlovet 2023.

Bibliotek och läsning

Samarbetet i Boråsregionen Sjuhärad kring ett gemensamt biblioteksdatasystem formaliserades under sen höst i och med lanseringen av Knallebiblioteken vid en gemensam kick off i Borås i oktober. Arbetet går vidare och målet är att implementeringen som påbörjas under 2023 skall vara klar i samtliga åtta kommuner under 2024.

Under året gjordes en omfattande omgörning på Kinna bibliotek för att öka tillgängligheten och för att kunna erbjuda invånarna en bättre och mer användarvänlig mötesplats. En ny yta har skapats vilket skapat bättre möjligheter för föreläsningar och författarbesök.

Kommunens bibliotek har också fungerat som vallokaler för förtidsröstning i höstens val. Ett bra exempel på biblioteken som en demokratisk mötesplats.

Kulturskolan

Under hösten gjorde Skolverket en ny tolkning av skollagen vilket innebär att det nu återigen är möjligt att erbjuda kulturskoleundervisning på skoltid. En förändring som innebär större möjligheter att leva upp till det demokratiska uppdraget att erbjuda alla barn och unga likvärdiga möjligheter till deltagande i fritidsaktiviteter.

3 Verksamhet

3.1 Bästa barnkommun och Bästa företagskommun

Arbetet med Bästa barnkommun och Bästa företagskommun är integrerat i nämndens mål- och resultatstyrning, genom val av målsättningar samt indikatorer. Inom Bästa barnkommun är arbetet inriktat mot jämlik barndom, jämlik skola (indirekt påverkan) och jämlik fritid. Inom Bästa företagskommun är arbetet inriktat mot att utveckla ett attraktivt kulturutbud.

Avseende Bästa barnkommun har nämnden även genomfört och deltagit i särskilda satsningar, finansierade genom för ändamålet särskilt avsatta medel. En översikt av genomförda satsningar följer nedan.

Genomförande av enkätstudien Ung livsstil

Under våren 2022 genomfördes enkätstudien *Ung livsstil* i högstadiet, inklusive särskolans åk 7-9 samt gymnasiesärskolan. Studien undersöker ungdomars fritidsvanor och preferenser, samt hälsa, skolresultat och trygghet ur ett antal bakgrundsvariabler. Resultat presenterades under hösten för kultur- och fritidsnämnden samt kultur- och fritidsförvaltningen.

Aktiviteter våren 2022

Under våren 2022 genomfördes kostnadsfria idrottsaktiviteter inom projektet Streetgames Mark med nattidrott och parasport. Det var som mest över hundra deltagare under en vecka. Projektet gav deltagarna chansen att testa på flera olika idrottsaktiviteter inom bland annat fotboll, skate, boxning och dans och syftar till att nå individer som inte är föreningsaktiva.

Kulturskolan stod för lovverksamhet, kulturskoleutveckling på särskola, El sistema-liknande verksamhet i Skene, och cirkus med ungdomsledare. Biblioteket genomförde läsfrämjande insatser.

Aktiviteter sommaren 2022

Under sommaren 2022 genomfördes aktiviteter i både egen regi och i samarbete med organisationer/föreningar. I egen regi genomfördes aktiviteter av bland andra kulturskolan, Rydals museum och biblioteket. I samarbete med föreningar och externa organisationer genomfördes orienteringsaktiviteten HittaUt, trygghetsvandringar, Streetgames Mark, sommarläger med Skene IF, samt sommarkollo arrangerat av Röda Korset. Streetgames Mark hade totalt sex föreningar anslutna till sig till under hela sommaren med aktiviteter på onsdagar, fredagar och lördagar. En dag i veckan kunde deltagare vara med på parasport.

Aktiviteter hösten 2022

Under hösten genomfördes ett flertal föreställningar och workshops bland annat i samarbete med Regionteater Väst. Kulturskolan gjorde satsningar på Kultur och Hälsa inom skola och särskola. Biblioteket fortsatte sina läsfrämjande insatser.

3.2 Uppföljning av grunduppdrag

Huvudverksamhet / Uppdraget uppfyllt	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad	Inte alls
Kulturskola/Kultur för barn och unga	X				
Kultur - fritid		X			
Bibliotek		X			

Kulturskola/Kultur för barn och unga

Följetal	Godkänd nivå	Utfall
Andel i åldrarna 6-19 år som är elever i kulturskola	>10%	11%
Antal icke inskrivna elever som nås via projekt per år	1 hel årskurs i grundskola	1,5 årskurser i grundskola

Kulturskolan har år 2022 nått hela årskurs 1 och halva årskurs 2 i grundskolan genom

projektet "Sångturen" samt andra icke-inskrivna elever via öppen verksamhet på Hedbo, fritids och lovverksamhet.

Kultur - fritid

Följetal	Godkänd nivå	Utfall
(Följetal saknas)	(Följetal saknas)	(Följetal saknas)

Efter att alla restriktioner tagits bort är all verksamhet igång förutom Kaskad som inte öppnas förrän efter sportlovet 2023. Det påverkar i stor omfattning förmågan att bedriva simundervisning.

Bibliotek

Följetal	Godkänd nivå	Utfall
Antal medielån per invånare och år	5	7
Antal läsfrämjande insatser per år	400	308

Målet för antal läsfrämjande insatser per år var för högt satt med tanke på att antal insatser de senaste åren legat på runt 260.

3.3 Återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Startdatum	Status	Kommentar
Starta en utredning för att på sikt ersätta ishallen i Fotskäl med ny ishall i kommunen	2018-11-22	 Väntläge	2023-01-21: Resultat från fritidsvaneundersökning Ung livsstil har kommit strax före årsskiftet 2023. Utredning återupptas våren 2023 för återrapportering till KF.
Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur kulturskolan kan utvecklas avseende tillgänglighet till verksamheten. Olika aspekter ska belysas, som till exempel skillnader på olika orter och skillnader i val av inriktning i verksamheten.	2020-11-26	 Avslutad	Utredning klar och expedierad.

4 Måluppföljning

Kommunens verksamhet ska planeras med vision och mål för Marks kommun som utgångspunkt. I detta avsnitt följs mål och indikatorer upp.

Symbolförklaring	
	Mål för indikator: uppnått
	Mål för indikator: delvis uppnått
	Mål för indikator: inte uppnått
	Kan inte bedömas

4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

Kommungemensamma mål: Bästa barnkommun

Nämndens mål: Jämlik fritid

Målet kan anses delvis uppnått, utifrån aktuella indikatorer (bortsett från andel ur målgrupp som besöker mötesplats). Genomförd enkätstudie Ung livsstil visar dock att det finns flera jämlikhetsutmaningar i Marks kommun som inte avspeglas i aktuella indikatorer.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Andel utomstående i fritidsutbudet i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				<40%	
Andel som är medlem i idrottsförening i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)			47%	>50%	
Andel som besöker mötesplats/fritidsgård i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)			18%	>20%	
Andel som besöker mötesplats/fritidsgård i åldrarna 13-19 år (registerdata)		11%	10%	>20%	
Andel elever i grund- och gymnasiesärskola som ges möjlighet att delta i fritidsaktivitet (intern mätning)			100%	≥ 95%	

Andel utomstående i fritidsutbudet i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)

Resultat ej redovisat som totalmått. Flickor: 44% = målet ej uppnått. Pojkar: 37% = målet uppnått.

Andel som besöker mötesplats/fritidsgård i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)

Flickor: 17 % = målet delvis uppnått. Pojkar: 18 % = målet delvis uppnått.

Andel som besöker mötesplats/fritidsgård i åldrarna 13-19 år (registerdata)

Avser unika besökare på mötesplats Centralen.

Andel elever i grund- och gymnasiesärskola som ges möjlighet att delta i fritidsaktivitet (intern mätning)

Utfallet avser riktade aktiviteter för elever i grund- och gymnasiesärskolan, vilka genomförts på skoltid genom kulturskolans kreativa spår. Samtliga elever har erbjudits deltagande. Observera att indikatorn inte avser utfall/effekt eller verksamhet på fritiden.

Nämndens mål: Jämställd fritid

Målet är delvis uppnått avseende andel flickor av besökare på mötesplats, dock uppvisar

indikatorn en negativ trend. Det finns mycket som talar för att nämndens mål är uppnått avseende flickors andel av deltagartillfällen i idrottsförening, men statistiken från Riksidrottsförbundet (RF) släpar.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Andel av besökare på mötesplats/fritidsgård som är flickor, i åldrarna 13-19 år (enkätstudie Ung livsstil)				>40%	—
Andel av besökare på mötesplats/fritidsgård som är flickor, i åldrarna 13-19 år (registerdata)	40%	39%	37%	≥ 40%	◆
Andel av deltagartillfällen i idrottsförening som utgörs av flickor (statistik RF)		41%		≥ 40%	—

Andel av besökare på mötesplats/fritidsgård som är flickor, i åldrarna 13-19 år (enkätstudie Ung livsstil)

Måttet finns ej redovisat av Ung livsstil.

Andel av besökare på mötesplats/fritidsgård som är flickor, i åldrarna 13-19 år (registerdata)

Registerdata angående besökare på mötesplats/fritidsgård avser mötesplats Centralen.

Andel av deltagartillfällen i idrottsförening som utgörs av flickor (statistik RF)

Det finns ännu ingen statistik från Riksidrottsförbundet avseende deltagartillfällen för 2022.

Nämndens mål: En aktiv fritid för alla

Nämndens mål är delvis uppnått för pojkar, men inte för flickor. Detta speglar utmaningen i att flickor generellt är mindre fysiskt aktiva än pojkar.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Andel fysiskt inaktiva i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)			40%	<35%	■
Andel flickor som tränar flera gånger i veckan i åk. 2 gy (enkät Lupp)		64%	64%	>65%	◆
Andel pojkar som tränar flera gånger i veckan i åk. 2 gy (enkät Lupp)		73%	73%	≥ 65%	●

Andel fysiskt inaktiva i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)

Flickor: 44 % = målet ej uppnått. Pojkar: 37% = målet delvis uppnått.

Andel flickor som tränar flera gånger i veckan i åk. 2 gy (enkät Lupp)

Andel flickor som tränar flera gånger i veckan i åk. 2 gy (enkät Lupp), resultat 2018: 54 %

Andel pojkar som tränar flera gånger i veckan i åk. 2 gy (enkät Lupp)

Andel pojkar som tränar flera gånger i veckan i åk. 2 gy (enkät Lupp), resultat 2018: 57 %

Nämndens mål: Simskola för fler

Målet är inte uppnått. Målet för 2022 var högt ställt, dessutom har personalstyrkan varit mindre än tidigare, på grund av att flera medarbetare slutat under Kaskads renovering.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Antal deltagare i frivillig simundervisning (intern statistik)		352	380	>600	■

Nämndens mål: Fler som läser på fritiden

Målet är långt ifrån uppnått. Läsvanor är en av nämndens stora utmaningar kommande år.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Andel som läser på fritiden i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)			36%	>50%	■
Antal medielån i åldrarna 16-18 år (registerdata)	565	271	485	>1 000	■
Andel pojkar som läser på fritiden i åk.7-9 (enkätstudie Ung livsstil)			28%	>45%	■
Andel av medielån som genomförs av pojkar, i åldrarna 16-18 år (registerdata)	18%	27%	23%	>30%	◆

Andel som läser på fritiden i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)

Flickor: 43% = målet ej uppnått. Pojkar: 28% = målet ej uppnått.

Antal medielån i åldrarna 16-18 år (registerdata)

Siffrorna gäller antal utlån på de fem folkbiblioteken och bokbussen.

Andel av medielån som genomförs av pojkar, i åldrarna 16-18 år (registerdata)

Siffrorna gäller antal utlån på de fem folkbiblioteken och bokbussen.

4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen

Kommungemensamma mål: Bästa företagskommun

Nämndens mål: Attraktivt kulturutbud - attraktiv kommun

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Antal besökare i åldrarna 18-35 år vid kulturella arrangemang (intern statistik)			10	—	

Antal besökare i åldrarna 18-35 år vid kulturella arrangemang (intern statistik)

Det angivna antalet är baserat på observation. Det finns behov att utveckla uppföljningsmetod för målet. Under 2022 har det inte arrangerats något evenemang med 18-35-åringar som uttalad målgrupp.

4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning

Kommungemensamma mål: Sundare personalomsättning

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Personalomsättning (%)	10	21	19	10	■

Personalomsättning (%)

Perioden november 2020 till oktober 2021 beror den höga personalomsättningen främst på Kaskads stängning (först på grund av pandemin, sedan ombyggnation). Personalen började tillfälligt arbeta åt andra förvaltningar, vilket ger utslag på förvaltningens/nämndens personalomsättning. Flera medarbetare valde även att avsluta sin anställning under Kaskads stängning.

Perioden november 2021 till oktober 2022 är personalomsättningen mer spridd över förvaltningen, men är högst inom biblioteket, vilket delvis beror på ett antal pensionsavgångar.

5 Agenda 2030

Nämndens mål för 2022 fokuserade på jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10), samt god hälsa och välbefinnande (mål 3). Genom ovanstående bidrar nämnden indirekt till mål 4, god utbildning för alla.

Under året har insatser inom mål 5 och 10 gjorts via satsningen "Pojkars läsning" och andra läsfrämjande insatser. I projektet Kreativa spår haft Kulturskolan haft öppen verksamhet på Hedbo två eftermiddagar i veckan samt riktad kurs för barn med funktionsvariationer i Rydals ateljé. Även öppen verksamhet i brassinstrument, gitarr och fiol på Tingvallaskolans och Parkskolans fritids i Skene har bidragit till ökad tillgänglighet.

Gällande mål 3 har delar av bibliotekspersonalen utbildats i Biblioterapi och Shared Reading vilket är två vedertagna metoder för att arbeta med läsning och främja psykiskt välmående. Uppstart av Shared Reading gjordes under hösen 2022 och fortsätter 2023. Grupper i Biblioterapi startas upp våren 2023.

Kulturskolepedagoger har utbildats i arbete med psykisk ohälsa i syfte att erbjuda deltagande i olika kulturaktiviteter som ett verktyg med målet att få hemmasittare bland skolans elever att steg för steg återgå till undervisningen. Satsningen planeras att utökas under 2023.

6 Uppföljning av internkontroll

6.1 Årets internkontrollarbete

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

Planerade åtgärder av kontrollmoment/uppföljning som inte fungerat som avsett:

- **Inköp utanför avtal:** ett systemstöd för avtalsuppföljning är på väg att införas centralt
- **Att arbetsmiljöhändelser inte rapporteras i system (KIA):** Rutin och mall för APT ska framtas
- **Att inrapporterade arbetsmiljöhändelser inte hanteras inom rimlig tid:** Rutin och mall för FSG ska framtas. Möjlighet till minskad handpåläggning/administration undersöks parallellt.

6.2 Uppföljning av internkontrollplanen

Ekonomi

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
Inköp utanför avtal	Att inköpsenheten har inkommit med rapport om leverantörstrohet	Kontrollmoment fungerar ej som avsett. I dagsläget finns inget systemstöd för uppföljning av inköp (är dock på väg att införas).

Personal

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
Att arbetsmiljöhändelser inte rapporteras i system (KIA)	Genomgång av minnesanteckningar från APT	Kontrollmoment fungerar endast delvis. Genomgång av APT-anteckningar visar att introduktion av KIA har genomförts på flera håll. Även genomgång av rapportering, dock med betoning på enskilda händelser, ej systematiskt eller anonymiserat eller med betoning på tendenser.
Att inrapporterade arbetsmiljöhändelser inte hanteras inom rimlig tid	Genomgång och dokumentation av försenade ärenden på FSG	Kontrollmomentet har inte fungerat som avsett, på grund av avsaknad av rutin.

Administration

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
Att delegationsbeslut gällande föreningsbidrag ej redovisas till nämnd	Jämförelse utbetalda föreningsbidrag och redovisade delegationsbeslut	Kontrollmoment har fungerat som avsett. Vid stickprov konstaterades att det ej fattats några beslut som omfattas av delegation sedan den nya delegationsordningen trädde i kraft. Det fanns inga bidragsbeslut som skulle återrapporteras.
Att kommunens LOK-stöd betalas ut på felaktiga grunder	Uppföljning av dokumentation av kontrollmoment	Kontrollmomentet fungerar som avsett. Inga avvikelser har noterats
Att manuell utbetalning av föreningsbidrag ej sker enligt underlag	Uppföljning av manuella utbetalningar av föreningsbidrag	Kontrollmomentet fungerar som avsett. Inga avvikelser har noterats.
Bristande kontroll över nya och befintliga avtal	Årlig genomgång av avtal och förteckning	Samanställd förteckning över ingångna avtal är gjord. Det har gjorts en översyn av befintliga avtal med föreningar, äldre än 10 år. Under 2023 kommer övriga avtal

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
		med föreningar att ses över.

7 Personal

Nämnden har utvecklat sin styrning (nämndplan) genom att förtydliga verksamhetens syfte samt att framta nya inriktningar och mål, med fokus på att mäta effekter istället för ansträngningar.

Förvaltningen har utifrån nämndens nya styrning samt identifierade brister genomfört en organisationsöversyn, i syfte att skapa en mer hållbar organisation.

Parallellt med detta har även ett arbete inletts med att utveckla och beskriva förvaltningens processer, eftersom det i nuläget saknas en utvecklad systematik kring kompetensförsörjning, och till viss del arbetsmiljö.

Förvaltningskontoret har under året även varit aktivt inom projektet Framtidens arbetsplats, i syfte att utveckla den fysiska, organisatoriska, sociala och digitala arbetsmiljön.

Förvaltningen har tagit del av medel från Omställningsfonden för fortbildning av badhuspersonal.

8 Ekonomi

Avsnittet ekonomi innehåller ekonomisk uppföljning av utfall och prognos för 2022.

8.1 Driftredovisning

Tabell periodrapport

Driftredovisning (belopp i mnkr)	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
Intäkter	11,2	11,6	12,5	10,1	2,4
Personalkostnader	-39,3	-39,9	-39,3	-40,4	1,1
Övriga kostnader	-51,8	-50,0	-56,7	-53,3	-3,4
Nettokostnader	-79,9	-78,3	-83,5	-83,6	0,1
Fördelning på huvudverksamhet, netto					
Kulturskola	-9,4	-9,6	-9,2	-9,7	0,5
Bibliotek	-11,7	-11,3	-12,4	-13,1	0,7
Övrig Kultur- och fritid	-58,8	-57,4	-61,9	-60,8	-1,1
Nettokostnader	-79,9	-78,3	-83,5	-83,6	0,1

Analys av driftredovisning

Kultur- och fritidsnämndens nettoutfall den sista december 2022 på 83,5 mnkr är princip som nämndens budgetram på 83,6 mnkr och innebar ett överskott om 0,1 mnkr. Jämfört med föregående år innebar utfallet en nettokostnadsökning med 5,1 mnkr eller 6,6 procent

Även om nämndens totala nettokostnader följde budget innebär utfallet en del avvikelser mellan kostnadslag och huvudverksamheter vilka beskrivs och analyseras nedan.

Intäkter

Årets intäkter på 12,5 mnkr var 126 procent av årsbudgeten och innebär ett överskott med 2,4 mnkr. Utfallet var samtidigt 1,1 mnkr högre än föregående år.

Medan det föregående år fanns inkomstbortfall kopplat till covid-19, ser vi i år ett utfall som näst intill skulle kunna sägas vara normalt för perioden. Normalt sett brukar dock intäkter på inomhusbad ligga högt under vinterhalvåret, vilket inte är fallet nu när badet är stängt för ombyggnation. Jämfört med budget visar dock intäkterna på badet ingen avvikelse eftersom budgeten 2022 var anpassad för att badet ska vara stängt.

Den enskilt största förklaringen till att intäkterna var högre än såväl budget som 2021 är att 2022 med undantag för januari inte inneburit restriktioner för inomhusidrott vilket bedömdes påverka nämndens intäkter negativt under 2021 som 2020. Intäkterna från uthyrning var fortsatt lägre än budgeterat vilket tros vara en effekt av pandemin och restriktioner men jämfört med 2021 var intäkterna 0,5 mnkr högre än under 2021. Nya objekt i form av de nya Lyckehallarna bidrog till intäktsökningen med ett utfall 2022 på knappt 0,2 mnkr.

Personalkostnader

Årets personalkostnader på 39,3 mnkr var 97 procent av årets budgeterade medel och innebar ett överskott om 1,1 mnkr. Utfallet var drygt 0,5 mnkr lägre än för 2021 men jämförelsen störs av pandemi och delvis stängda verksamheter samt byggnationen på Kaskad.

Avvikelsen mot budget förklaras av vakanser och tjänstledighet vid inomhusbad, bibliotek och kulturskola. Övergången till ny organisation har inte påverkat utfallet totalt sett men bidrog till budgetöverskott i kulturskolan och bibliotek med motsvarande underskott under ledning eftersom budgeten är anpassad för nya organisationen först inför 2023.

Övriga kostnader

De övriga kostnadernas utfall på 56,7 mnkr var 106 procent av årets budget och motsvarade ett underskott om 3,3 mnkr. Jämfört med 2021 innebär utfallet en ökning med 6,6 mnkr. Ökningen från 2021 förklaras till största del av bidrag till föreningar där det samlade utfallet var knappt 3 mnkr högre 2022. Under 2022 utökades nämndens budget för att kunna ge bidrag till Fritsla Hockeys projekt med uterinken med 1 mnkr samtidigt som den resterande ökning bedöms hänförlig till pandemin som satte större avtryck under 2021 än 2022.

ANALYS PER HUVUDVERKSAMHET

Kulturskolan

Kulturskolans nettoutfall på 9,2 mnkr var 95 procent av budgeterade medel och innebar ett överskott mot budget om 0,5 mnkr. Utfallet var drygt 0,4 mnkr lägre än 2021. Största avvikelserna består i 0,6 mnkr lägre personalkostnader till följd av att en tjänst kostnadsmässigt belastat ledning under året som en följd av ny organisation.

Bibliotek

Nettoutfallet på bibliotek på 12,3 mnkr var 94 procent av budgeterade medel och innebar ett överskott mot budget på 0,8 mnkr. Bibliotek hade i årets budget ett anpassningskrav om 0,5 mnkr. Trots detta så är främsta avvikelserna 1,2 mnkr lägre personalkostnader än budgeterat, framför allt till följd av vakanser och tjänstledigheter. På samma sätt som för kulturskolan har en tjänst flyttats till ledning i samband med organisationsförändring vilket bidrar till hälften av årets överskott i personalbudgeten. I övrigt blev årets intäkter 0,1 mnkr lägre än budget samtidigt som de övriga kostnaderna blev 0,3 mnkr högre än budgeterat, främst hänförligt till ombyggnation av entrédelen på huvudbiblioteket.

Övrig Kultur- och fritidsverksamhet

Den övriga Kultur- och fritidsverksamhetens nettoutfall på 61,9 mnkr innebar ett underskott om knappt 1,2 mnkr av årets budget. De största avvikelserna återfinns i kostnader för personalkostnader hänförliga till de tjänster som redovisats under ledning istället för kulturskola och bibliotek efter att förvaltningen gick över till en ny organisation.

Specifikation av statsbidrag

Statsbidrag

Statsbidrag (mnkr)	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2022
Arbetsförmedlingen	272	299	250
Försäkringskassan - sjuklönersättning	144	149	0
Statens Kulturråd - musik och kulturskola	555	718	600
Statens Kulturråd - stärkta bibliotek	560	220	400
VG-regionen	300	514	70
Migrationsverket	0	10	0
Kommunalförbund Museum	150	517	0
Summa	1 981	2 427	1 320

Kommentar statsbidrag

Arbetsförmedlingen

Lönebidrag har under 2022 betalats ut till museum och kulturskolan.

Försäkringskassan

Ersättning för sjuklöner med anledning av covid-19.

Sjuhärads kommunalförbund

Bidrag till projekt på Museum 2021 och 2022.

Statens Kulturråd

1: Statsbidrag till kommuner som bedriver musik- och kulturskoleverksamhet:

Ändamålet med statsbidraget är att bidra till låga elevavgifter, göra den kommunala musik- och kulturskole-verksamheten mer jämlik och förbättra möjligheterna för barn och ungdomar att delta i verksamheten. Bidraget har betalats ut till Kulturskolan i sju omgångar från 2016-2022 om sammanlagt 4,2 mnkr. Återstående bidrag i dec 2022: ca 1 mnkr.

2: Statsbidrag till folkbibliotek för stärkta bibliotek: Ändamålet med bidraget är att öka utbud av och tillgänglighet till folkbiblioteksverksamhet i hela landet. Insatserna ska i första hand syfta till att stimulera utveckling av folkbibliotekens uppgifter enligt bibliotekslagen. Bidrag har betalats ut till Bibliotek i fem omgångar från 2018-2022 om sammanlagt 2,3 mnkr. Återstående bidrag dec 2022: 0,7 mnkr.

VG-regionen

Bidrag för Nycirkusfestival i Rydal som betalats ut 2021 och 2022 och bidrag till Familjecentrum samt Kulturutveckling.

Utveckling och finansiering på längre sikt

Bortsett från årligt effektiviseringskrav bedöms kultur- och fritidsnämnden kunna bedriva verksamhet motsvarande årets omfattning och kvalitet även kommande år. Nämnden har dock svårigheter att, sett till tilldelad budget, utveckla delar av verksamheten utan motsvarande effektiviseringar i andra delar.

8.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt	Budget 2022	Utfall 2022	Budgetavvikelse 2022
Ombyggnation huvudbibliotek	500	740	-240
Inventarier Kaskad	1 350	853	497
Utrustning Kinnahallen	150	0	150
Konstnärlig gestaltning	1 000	0	1 000
Summa	3 000	1 593	1 407

Investering i utrustning vid ombyggnad av huvudbiblioteket blev något dyrare än budgeterat. Samtidigt har investering i Kinnahallen inte genomförts på grund av försening i byggprojektet. Inköp av inventarier och utrustning till Kaskad uppgick till 0,5 mnkr lägre än budget. Det har inte funnits förutsättningar (personalresurser/kompetens) att omhänderta nytt uppdrag från kommunfullmäktige avseende konstnärlig gestaltning under 2022, mer än framtagande av nödvändiga styrdokument. Arbete pågår med hur omhändertagande kan ske inom befintliga resurser, alternativt i samverkan med andra kommuner i Sjuhärad. Den budgetposten avser nämnden att ombudgetera till 2023 i enlighet med bestämmelserna i tillämpningen.

9 Annan uppföljning

9.1 Övrig uppföljning

Uppföljning av attraktivitetsplanen

Attraktivitetsplanen bedöms vara relativt okänd och behöver synliggöras på flera olika nivåer.

Nämndens arbete utifrån attraktivitetsplanen sker främst genom att ett av nämndens mål delvis utgår från attraktivitetsplanen (Attraktivt kulturutbud - attraktiv kommun).

Idéburet offentligt partnerskap

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en avtalsform mellan en eller flera organisationer inom idéburen sektor med koppling till social ekonomi, och en eller flera offentliga verksamheter. IOP-avtal skrivs ofta runt en speciell verksamhet, som ägs av den idéburna organisationen, men som den offentliga sektorn vill medverka i. I avtalet bestäms vad partnerskapet gäller, vilka resurser respektive part ska bidra med, hur länge avtalet ska gälla med mera.

Nämnden ingick ett IOP-avtal med Internationellt Vävcenter Sjuhärad i oktober 2022. Avtalet gäller till och med december 2023.

FUB Mark har skickat in förfrågan om IOP-avtal som hanteras under 2023.

Kommunal avtalssamverkan

I årsrapporten ska nämnder redovisa vilken avtalssamverkan nämnden har, och planerar att ingå, med andra kommuner. Det gäller avtal där nämnden tar hjälp av annan kommun för att utföra kommunens uppgifter eller där Marks kommun på motsvarande sätt hjälper annan kommun.

Nämnden har inte någon avtalssamverkan med annan kommun.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare eller fristående huvudmän

Nämnden har inte någon verksamhet som utförs av privata utförare eller fristående huvudmän.

Uppföljning av synpunkter och avvikelser

Område/vht	Beröm	Förslag	Klagomål	Annat
Fritid		10	17	
Kultur			3	
Övrigt				
Totalt		10	20	

Kommentar

Förslag och klagomål gällande verksamhetsområde fritid handlar främst om: nedskräpade badplatser, skyltning, hundförbud vid badplatser, dåligt underhållna leder, utomhusbad och dålig information om algblomning.

Klagomål gällande verksamhetsområde kultur handlar om flytt av Horreds bibliotek.

10 Följetal

10.1 Följetal verksamhet

Följetal är mått som speglar verksamhetens omfattning och utveckling.

Resurser

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Nettokostnad kulturverksamhet, kr/inv (statistik Kolada)		956	916	
Kostnad för kulturverksamhet, andel av total driftskostnad i procent (statistik Kolada)	1,4%	1,4%	1,4%	
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv (statistik Kolada)		1 372	1 311	
Kostnad för fritidsverksamhet, andel av total driftskostnad i procent (statistik Kolada)	2,2%	2,2%	2%	
Kommunalt kontant bidrag till idrottsföreningar, kr/inv (statistik Kolada)	75,6		64,6	
Antal föreningar som erhåller föreningsbidrag (intern statistik)	195	193	188	150

Deltagande och fysisk aktivitet

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Andel flickor som är utomstående i fritidsutbud i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				44%
Andel pojkar som är utomstående i fritidsutbud i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				37%
Andel flickor som är fysiskt inaktiva i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				44%
Andel pojkar som är fysiskt inaktiva i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				37%
Andel flickor i åk. 2 gy som tränar flera gånger i veckan (enkät Lupp)			64%	64%
Andel pojkar i åk. 2 gy som tränar flera gånger i veckan (enkät Lupp)			73%	73%

Folkbildning och konsumentvägledning

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Genomsnittlig öppetid per bibliotek och vecka (statistik Kolada)	42,5	44,1	36,8	36
Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/inv (statistik Kolada)	6,1	4	2	3
Lån från kommunala bibliotek, antal/inv (statistik Kolada)	6	6	4	7

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Inköp av barn- och ungdomsmedia i relation till övrig media	34%	34%	34%	56%
Utlån av barn- och ungdomsmedia i relation till övriga lån	53%	54%	54%	53%
Antal kontakter med konsumentvägledare (intern statistik)		611	692	767
Studieförbundens deltagartimmar inom kultur, antal/inv. (statistik Kolada)	1,9	1,3	0,7	0,08

Fritidsaktiviteter för barn och ungdomar

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Öppen ungdomsverksamhet, personaltimmar per vecka	116	118	107	110
Öppen ungdomsverksamhet, öppna timmar per vecka	27	30	29	27
Öppen ungdomsverksamhet, besökare per vecka på mötesplatserna (Centralen och Gårn)	96	37	43	39
Öppen ungdomsverksamhet, besök per vecka, övrig verksamhet	100	31	38	50
Ungdomsproducerad verksamhet, total andel	32%	32%	11%	27%
Producerande ungdomar, total andel av målgruppen	10%	8%	1%	3%
Andel elever i kulturskola i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				10%
Antal elever i kulturskola i åldrarna 6-19 år (registerdata)		649	559	640
Andel elever i kulturskola i åldrarna 6-19 år (registerdata, SCB)		11%	9%	11%
Andel av elever i kulturskola i åldrarna 7-9 år (registerdata)			26%	28%
Andel av elever i kulturskola i åldrarna 10-12 år (registerdata)			37%	36%
Andel av elever i kulturskola i åldrarna 13-15 år (registerdata)			17%	21%
Andel av elever i kulturskola i åldrarna 16-18 år (registerdata)			9%	8%
Andel pojkar av elever i kulturskola (enkätstudie Ung livsstil)				
Andel pojkar av elever i kulturskola (registerdata)		45%	43%	40%
Antal elever i kö till kulturskola, i snitt under året			340	362

Producerande ungdomar, total andel av målgruppen

Måttet avser inte total andel av målgruppen (ungdomar 13-19 år i Marks kommun), utan andel

av besökare/deltagare i verksamhet.

Andel pojkar av elever i kulturskola (enkätstudie Ung livsstil)

Finns ej som mått i Ung livsstil.

Idrott och motion

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Antal deltagartillfällen i åldrarna 7-12 år (statistik RF)	70 108	60 802	57 833	
Antal deltagartillfällen i åldrarna 13-16 år (statistik RF)	64 680	52 419	51 256	
Antal deltagartillfällen i åldrarna 17-20 år (statistik RF)	27 324	23 718	22 880	
Andel av deltagartillfällen i åldrarna 7-12 år som utgörs av flickor (statistik RF)	44%	45%	42%	
Andel av deltagartillfällen i åldrarna 13-16 år som utgörs av flickor (statistik RF)	43%	44%	40%	
Andel av deltagartillfällen i åldrarna 17-20 år som utgörs av flickor (statistik RF)	41%	43%	42%	
Idrottsföreningar med flickdominerad verksamhet, andel procent (statistik Kolada)		20%	24%	
Idrottsföreningar med pojkdominerad verksamhet, andel procent (statistik Kolada)		58%	53%	
Idrottsföreningar med varken pojk- eller flickdominerad verksamhet, andel procent (statistik Kolada)		22%	22%	
Andel flickor som är medlem i idrottsförening i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				45%
Andel pojkar som är medlem i idrottsförening i åk. 7-9 (enkätstudie Ung livsstil)				50%

Kultur

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Rydals Museum, öppettim/vecka	23	23	23	23
Rydals Museum, besök/vecka	226	203	146	190
Rydals Museum, visningar/år	199	92	103	154
Rydals museum, antal skolvisningar	100	22	24	93
Rydals museum, antal elever	2 034	395	410	665

Öppen förskola

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Antal besökare	6 856	3 771	1 149	5 834
Antal utbildningstillfällen	65	39	9	61
Antal deltagare på utbildningar	1 075	363	65	817

10.2 Följetal personal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Antal tillsvidareanställda	80	79	76	79
Antal tidsbegränsade anställda	11	15	9	2
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)	86,3%	86,1%	88%	89,3%

Statistiken avser per 31 oktober.

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	6,8%	5,5%	3,2%	5,7%
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	56,2%	35,4%	29,2%	34%
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	62%	63%	69%	57%

Statistiken avser perioden 1 november t o m 31 oktober.

Personal - Timtid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Timtid i timmar	10 975	7 749	5 063	8 158
Fyllnadstid i timmar	2 796	1 021	391	304
Övertid i timmar	1 222	566	307	606

Statistiken avser perioden 1 november t o m 31 oktober.

11 Budgetunderlag

11.1 Utmaningar och slutsatser utifrån årsrapporten

Samhällsutmaningar

Utfall för 2022 samt resultat från Luppundersökning (2021) och enkätstudien Ung livsstil (2022) påvisar ett antal utmaningar kopplade till Agenda 2030, de kommunövergripande målen, fullföljda studier, samt nämndens inriktningar och mål. Det finns en del tydliga jämställdhetsutmaningar, men de största utmaningarna finns inom jämlikhetsområdet. Utmaningarna är samhällspåverkande, inte minst då det finns starka samband mellan deltagande i fritidsutbudet och fysisk aktivitet å den ena sidan, och skolresultat och självs kattad hälsa å den andra.

Deltagande i det offentligt subventionerade fritidsutbudet

Bakgrundsfaktorer bland barn och ungdomar som i minst utsträckning deltar i det offentligt subventionerade fritidsutbudet:

- lägre socioekonomisk bakgrund
- boende i hyreshus
- flickor i södra och östra Mark
- flickor med utländsk bakgrund
- äldre ungdomar
- elever i särskola

Fysisk aktivitet

Bakgrundsfaktorer bland barn och ungdomar som i minst utsträckning är fysiskt aktiva:

- flickor
- lägre socioekonomisk bakgrund
- boende i hyreshus
- flickor i södra och östra Mark, samt Skene
- flickor med utländsk bakgrund
- elever i särskola

Läsvanor

Mark har en generell utmaning i en mycket låg andel ungdomar som läser på fritiden. Läsvanorna är särskilt låga hos pojkar.

Deltagande i kulturlivet

Det offentligt subventionerade kulturutbudet har fortsatt svårt att locka och intressera bredare grupper i samhället, särskilt bland yngre.

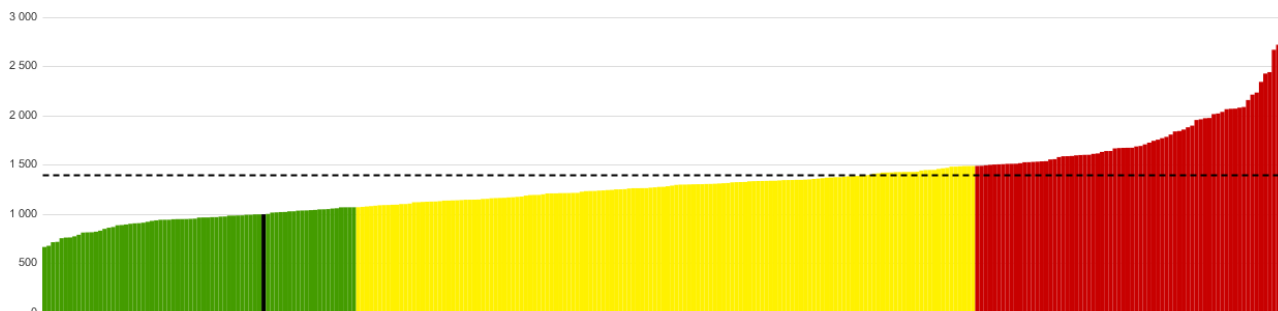
Resurser och förutsättningar

Ekonomi

I jämförelse med övriga kommuner i Sverige, satsar Marks kommun förhållandevis lite resurser på kultur- och fritidsområdet. Det svarta strecket i respektive figur indikerar Marks kommun.

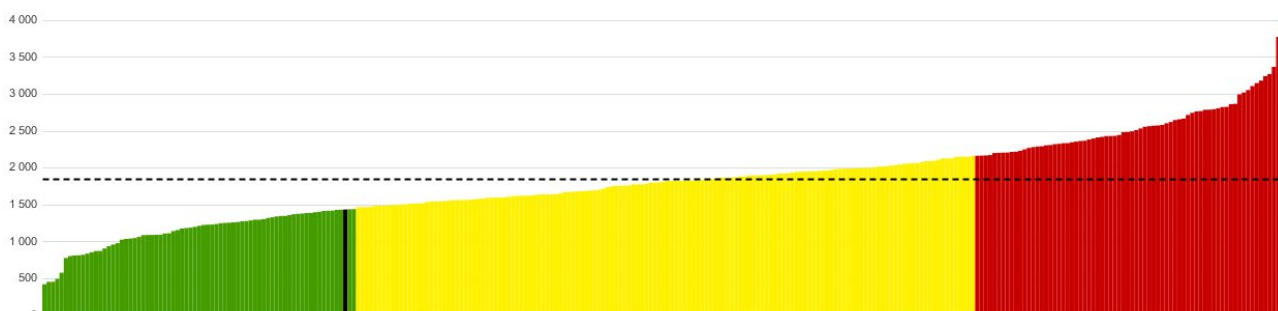
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv, 2021:

Jämförelse: Kostnad kulturverksamhet, kr/inv

Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv, 2021:

Jämförelse: Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv

Marks kommuns ekonomiska styrmodell medför ett årligt effektiviseringskrav, då kostnadsökningen för befintlig verksamhet endast delvis täcks av uppräkningsbudgetramar. En av utmaningarna med denna modell är att effektivisering och planering riskerar ske utan övergripande prioritering eller samordning.

På flera års sikt förväntar sig förvaltningen att kostnadsökningarna för anläggningar och personal ger ett minskat relativt budgetutrymme. Följden blir att större andel av budgeten går till anläggningar och personal, ett minskat antal anställda, och därmed förändrad verksamhet.

Anläggningar

I nuläget befinner sig Marks kommun i en intensiv investeringsperiod. Den ökade investeringsvolymen medför en relativt stor påverkan på kommunens driftbudget, vilket även påverkar kultur- och fritidsnämnden.

Geografi

Marks kommuns geografiska befolkningsspridning innebär en utmaning i effektivitet och kvalitet avseende verksamhet och anläggningar.

Åtgärder

Politisk prioritering

För ökad jämlikhet behöver nämnden göra ytterligare prioriteringar av de grupper och områden där utmaningarna är störst.

Då det kan antas att det relativa budgetutrymmet årligen kommer minska, behöver nämnden troligtvis prioritera alltmer mellan sina olika verksamheter även av den anledningen. För att detta ska ske på ett sätt som motsvarar målgruppernas behov och preferenser, behöver metoder för kunskapsinhämtning på området utvecklas vidare.

Ett ytterligare sätt att hantera utmaningen skulle kunna vara att de olika orterna profileras inom något område - alla kan inte få allt, men de flesta kan få något.

Från personlig till digital service

Minskningen av det relativa budgetutrymmet innebär också att nya lösningar behövs som effektiviserar och förändrar verksamheten. En sådan är exempelvis att byta vissa tjänster som

i dagsläget utförs av personal mot digitaliserade varianter.

11.2 Omvärld

Övergripande trender

I rapporten *Vägval för framtiden 4, tio trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram mot år 2030* (Sveriges kommuner och regioner, 2021) lyfts inledningsvis ett antal övergripande förändringskrafter som påverkar samhällsutvecklingen på samtliga nivåer. Klimatförändringar anges som en av dessa förändringskrafter och det konstateras bland annat att människors livsstilar och konsumtionsmönster kommer ha stor betydelse i hanteringen av klimatförändringar. Inom detta område kan kultur- och fritidssektorn få en ökad betydelse, genom möjlighet att främja mer hållbara konsumtionsmönster.

Bland de trender som identifieras noteras särskilt *Ökat behov av livslångt lärande*, med sin koppling till folkbildningsområdet, och *Nya livsmönster påverkar platsbundenhet*, där fritids- och kulturutbudet kan förväntas ha stor påverkan på kommunens attraktivitet.

Ideellt arbete

Andelen av befolkning i Sverige som arbetar ideellt har varit relativt konstant under perioden 1992 - 2019, och legat på omkring 50 %. Det ideella arbetet domineras, då som nu, av engagemang inom idrotts- och fritidsområdet. Det är även så att den som arbetar ideellt ofta har flera engagemang samtidigt. (*Medborgerligt engagemang i Sverige 1992 - 2019*, Johan von Essen, Lars Svedberg, m.fl., 2020)

Ungdomskulturen

Ungdomskulturen är under ständig förändring, och förändringar kan dessutom ske väldigt fort. Det är därför avgörande för nämnden att kontinuerligt undersöka och följa trender i samhällsutvecklingen.

11.3 Ekonomi

Kultur- och fritidsnämndens budgetram för 2023-2024 fastställdes av Kommunfullmäktige 2022-12-14 till 86,9 mnkr 2023 och 87,7 mnkr 2024. De generella uppräkningsarna på 1 % per år brukar vara lägre än de förväntade kostnadsökningarna och innebär liksom tidigare år ett krav på verksamheterna att effektivisera.

Väsentliga förändringar i nämndens ram från och med 2023 är att nämnden övertar budget och verksamhetsansvar för Folkhälsoarbetet från kommunstyrelsen, budgeten för föreningsbidrag har utökats med 0,8 mnkr för att utjämna skillnader för föreningar som hyr respektive själva driver anläggningar samtidigt som kulturskolans budget utökats med 0,7 mnkr för att korta köerna och kompensera för lägre intäkter när gränsen för avgiftsfrihet höjs.

Budgeten i tabellen nedan ligger inom ram samtliga år men innebär egentligen att anpassningar behöver göras med drygt 0,4 mnkr per år från och med 2024. Posten har hanterats som oadresserade effektivisering i förvaltningschefens budget. Vidare förväntas nämnden bli kompenserad för ökad lokalkostnad för badhuset Kaskad som beräknas öppna i början av 2023, ny lokalkostnad är därför inte budgeterad ännu. Det finns en betydande ekonomisk osäkerhet i planeringen inför budgetår 2023 och 2024, till följd av omvärldsläge samt återöppnande av badhus. För bästa hantering av effektiviseringskrav behöver såväl arbetstagare som arbetstagarorganisationer vara delaktiga i processen. Denna process hanteras rimligtvis Q1-Q2 2023 med sikte på 2024 och framåt.

Driftredovisning (belopp i mnkr)	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Intäkter	12,5	14,9	15,3	15,6	15,9	16,0
Personalkostnader	-39,3	-44,6	-45,0	-45,5	-46,5	-47,0
Övriga kostnader	-56,7	-57,2	-58,0	-58,7	-60,4	-60,9
Nettokostnader	-83,5	-86,9	-87,7	-88,6	-91,0	-91,9

Investeringsbudget

Investeringsprojekt	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Investeringsram		3,0	3,0	5,6	3,0	3,0
Summa		3,0	3,0	5,6	3,0	3,0

Kommentar

Nämnden har investeringsbudget på 2 mnkr för att täcka behov av inventarier och liknande i sin verksamhet. Nämnden har även 1 mnkr i investeringsram för konstnärlig utsmyckning vilken om den inte använts ombudgeteras till nästkommande år vilket innebär att det 2023 kommer finnas 2 mnkr till detta ändamål efter att kommunfullmäktige hanterat årsredovisningen för 2022.

Budgetramen för 2025 är utökad för att kunna inrymma utbyte av bokbussen.

11.4 Personal- och kompetensförsörjning

Förvaltningen lyckas återbesätta vakanta tjänster förhållandevis väl. Dock kan det vara en utmaning att finna den kompetens som eftersöks och ofta krävs en rätt omfattande upplärning. Under 2023 förväntas en kompetensförsörjningsplan att framtas. För att locka personal kommer nämnden och förvaltningen även att fortsätta utveckla kommunikationen kring verksamhetens syfte och uppdrag.

Nämnden och förvaltningen ska under 2023 närmare undersöka orsakerna till de senaste årens relativt höga personalomsättning, och därefter sätta in lämpliga åtgärder. Även sjukfrånvaron behöver analyseras under året, för att finna lämpliga åtgärder.

I förvaltningens processutveckling ingår att utveckla ett systematiskt arbetssätt i att gå från kunskap om aktuella arbetsmiljömässiga förhållanden till konkreta åtgärder, att vidareutveckla och förenkla processerna kring det systematiska arbetsmiljöarbetet, samt att systematisera förvaltningens kompetensutveckling. Just kompetensutvecklingen och möjligheten att växa som medarbetare och individ, ser förvaltningen som en möjlig framgångsfaktor i att behålla personal.

11.5 Taxor och avgifter

Förslag till taxor och avgifter 2024 redovisas i separat dokument.